

Stanisław Kętrzyński – czasy powojenne.

Po wyzwoleniu Stanisława Kętrzyńskiego przewieziono do Krakowa. Tam też po niego przyjechała synowa – Danuta Kętrzyńska.

Gdy Stanisław otrząsnął się z obozowej gehenny, w 1945 r. osiedlił się czasowo w Krakowie. Niebawem też rozpoczął pracę na Uniwersytecie Jagiellońskim i już wiosną wygłosił pierwszy po wojnie referat o imionach dynastycznych Piastów. Dane odtwarzał z pamięci.

W tym samym czasie zaproponowano mu objęcie stanowiska prezesa Polskiej Akademii Umiejętności, ale nie przyjął propozycji ze względu na stan zdrowia – poważnie nadszarpniętego.

Syn Wojciech ze swoją żoną przebywali w tym czasie w Warszawie i remontowali mieszkanie przy Tamce. Gdy dom był już gotowy, postanowili zamieszkać razem ze Stanisławem Kętrzyńskim i profesor przeniósł się do stolicy. Czuł się jednak coraz słabszy, w 1946 r. pojawiły się zaburzenia naczyniowe, a chciał jeszcze opracować wiele tematów.

W tym samym roku ze Szwecji powróciła żona Kamilla. Wszyscy zamieszkali razem – z Wojciechem i Danutą oraz ich córeczką Katarzyną, która była ulubienicą dziadka.

Z całego dorobku lat okupacji Stanisława Kętrzyńskiego uratował się odpis nowej redakcji rozprawy o Kazimierzu Odnowicielu. Inne teksty naukowe profesor postanowił odtworzyć. Tak o swojej pracy pisał 14.07.1946 r.: *Moje zdrowie bez zmian, ale praca idzie mi dobrze. Oddałem już do druku „Mieszka I”, „Mieszka II”, „Kazimierz Odnowiciel” i „Bolesław Śmiały” są w przygotowaniu.*

Na przeszkodzie dalszej pracy stawała coraz częściej choroba. W 1947 r. napisał: *Ze smutnym losem, który mnie spotkał, nie umiem się pogodzić. Przecież to pierwszy dzwonek, a tak niespodziewany, kiedy przebrnąłem przez lufy karabinów niemieckich, Oświęcim.* Nie poddawał się jednak i nadal powstawały syntezy XI wieku, dyktowane uczniom i poprawiane coraz mniej czytelnym pismem. Niektóre z nich ogłosił w „Przeglądzie Historycznym”.

Pięćdziesięciolecie pracy zawodowej profesor obchodził w gronie przyjaciół i uczniów w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego w 1948 r. Otrzymał wówczas jako księgę pamiątkową 37 tom „Przeglądu Historycznego”.

Ze słów pani Danuty Kętrzyńskiej wynika, że pogarszający się stan zdrowia uniemożliwił teściowi dojazd na uniwersytet, więc bardzo często konsultacje ze studentami odbywały się jego w mieszkaniu.

Profesor Stanisław Kętrzyński zmarł w Warszawie 26 maja 1950 r. w wieku 74 lat. Został pochowany na Powązkach [wejście przez IV bramę], a po 19 latach obok niego spoczęła żona Kamilla.

Stanisław Kętrzyński za swoją działalność i zasługi dla nauki polskiej otrzymał szereg odznaczeń, m.in. Krzyż Komandorski i Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Polonia Restituta oraz holenderski Order Niepodległości.

Artykuł autorstwa Marii Rutkowskiej-Kupran
opracowała Elżbieta Wąsik
Towarzystwo Miłośników Kętrzyna

